

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1923. február 8.

38. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lolbach-palota)

Halott színpadok

Amióta az SHS. királyság kultusz kormányzata, vagy legfőbb rendszete, — csak a magyarok istene a megmondhatója, hogy melyik miniszteri reszortba tartozik az elárvult magyar színészet elföldelése — minden más utóállamtól eltérően beszűntette a magyar színjétkot, azóta örvendetesen megszorították a magyar műkedvelők. Előadásokat be lehetett tiltani, magyar szintársulatokat ki lehetett utasítani, de a színpad szeretét nem lehet kiirtani s nem lehet kiegészíteni a zenélő magyar beszéd szeretetét. Ha némaságra vannak ítélve a színházak, kocsmáknak, egyesületeknek, társas köröknek deszkákból összerótt színpadain talál otthont az élő magyar nyelv. S a színpad szeretete már tekintélyes gárdáját nevelte fel e pár esztendő alatt is a lelkes műkedvelőknek, akiknek munkájukban egyetlen pihenésük, gondjaikban egyetlen vigasztalásuk, ha napi robotjuk végeztével összejöhetnek — szerepeket tanulni, próbálni, játszani.

Ez a lelkes elismerésünk — volt már erről szó — nem jelenti a kritika nélküliséget. Szóvá tettük már, hogy azt a lelkes energiát, azt a törhetetlen odaadást, amivel a műkedvelők a magyar színjáték ügyét szolgálják, sokkal irodalmibb célok betöltésére kellene fordítaniok, mint ahogy az történik. A lelkesedés megvan, az áldozatkész és fáradhatatlan munka is megvan, hála istennek, nagy közönség is van már, csak irodalmi vezetés nincs még. Pedig a színpadi művészet az irodalom szent ügye, a hozzáértést nem pótolhatja a szeretet, a szak-szerű vezetést a lelkes fáradhatatlanság. Ezért fáj nekünk azt látni, hogy lelkes műkedvelők lelkes közönségüket értéktelen, elfelejtett népszínművekkel, Szenes Bélákkal gyötrik s rontják az irodalmi ízlést, amit pedig szeretniök kellene. Egyszer már egy „társulati gyűlés”-en ezzel az ellenvetéssel szemben az a kifogás hangzott el, hogy e sorok írója haragban van Szenes Bélával, azért kifogásolja az ő pompás darabjainak előadását. Ugy hisszük azonban, magunkra vállalhatjuk továbbra is ezt a vádat, majd megvéd ellene Thalia s a magyar irodalom szeretete. Mindentől függetlenül örömmel regisztráltuk mindig s örömmel számolunk be ezután is a műkedvelő előadásokról s bizunk benne, hogy az eddigi lelkes munka csak fokozódni fog eredményben és hatásban s a hibák fokozatosan meg fognak zúnni.

Ennek reményében kell védel-

münkbe vennünk a subotica-i műkedvelőket, akiknek működését a városi tanács a mai napon betiltotta. A betiltás indoka az, hogy a színiszezon tartama alatt nem lehet műkedvelő előadások megtartását engedélyezni.

Ugy gondoljuk, hogy nem a színház védelme, hanem a műkedvelő előadásokkal szemben érzett averzió volt ennek az intézkedésnek alapja. Elvégre senki arra komolyan nem gondolhat, hogy a magyar műkedvelő előadások árthatnak a szerb színháznak. Aki csak magyarul ért, az nem jár a szerb előadásokra, akár van magyar műkedvelő előadás, akár nincs. Logikus és célszerű az az intézkedés lett volna, mely a szláv nyelvű műkedvelő előadásokat tiltaná be a szláv színházi szezon tartamára. Gyakorlati célok ez a rendelkezés nem szolgál, ellenben alkalmas arra, hogy az ellenkező hatást érje el vele, nem annak, amit vele szándékoltak, hanem annak, amivel intézkedésüket indokolják.

Amikor a színiszezon megkezdődött s úgy látták, hogy a színházi előadások fentartását csak a bérletek gyűjtésével lehet biztosítani, megkezdődött és pedig nem eredménytelenül a magyarok közt is a bérletek verbuválása. Mit gondolnak a városi tanács urai, akad-e majd magyar bérelő, ha a színház védelmében megfojtják a műkedvelők színpadjaira szorult magyar szót is? Akad-e magyar, aki elmegy a szerb színházba, hogy pénzével és megjelenésével támogassa a szerb színészetet, ha annak hivatalos támogatása betiltatja a magyar szót a színpadról? Az itt élő magyarság ugyanis részt vesz a színház fentartási költségeiben, amelyeket a város pótdobában nemzetiségi különbség nélkül vet ki. Mit gondolnak a városi tanács urai, ezzel az intézkedéssel nem fogja-e az itt élő magyarságot annak belátására bírni, hogy ezzel a támogatással mindent megtett, amit tőle a színház pártolásában várni lehet?

A radikális-párt Protics Sztojan ellen

Protics kerületében a radikális-párt hivatalos jelöltet állít
A választási harc eseményei

Mint jelentettük, a kruseváci választókerületben a hivatalos radikális-párt ellenjelöltet állított fel Protics Sztojának, ahol így két, esetleg három radikális lista fog egymással szemben állni.

Ez a hír annál nagyobb feltűnést keltett mindenfelé, mert, mint ismeretes, Protics január 31-i beszédében nyíltan bejelentette, hogy a radikális-párt főbizottsága hivatalosan közölte vele, hogy nem állít neki ellenjelöltet.

Protics Sztoján most a Radikális szerdai számában részletesen ismerteti a főbizottság ajánlatát és a Krusevácban történeteket. Eszerint Proticcsal a január 31-i ülés előtt Trifunovics Ranko belügyminiszteri osztály főnök közölte a főbizottság határozatát, felhatalmazta őt annak a gyűléssel való közlésére is. Protics ekkor további tárgyalásokra való hajlandóságát is közölte Trifunovics-csal.

Február 2-án pedig Vujicsics belügyminiszterhez levelet intézett Protics, amelyben konkrét javaslatot tett a hivatalos párttal való kibékülésre. A levélben, melyet teljes terjedelmében le is közöl Protics, felajánlja, hogy sehol sem állít fel önálló listát. Minden kerületben, főleg a szerémi, becske-reki, novisadi kerületekben hajlandó egy minisztert listavezetőül elfogadni, kivéve Markovics Lázár és Miladinovics Zsarkót és kiköti, hogy a Szerémségben ne Pasics

legyen a listavezető.

Kívánja továbbá, hogy a becskerek-i pártból kizárt hiveit vegyék újból fel a pártba.

A levélre február 5-e utánra kért választ.

Közben a kruseváci radikális párthoz Pasics táviratot intézett, amelyben jóváhagyja a pártnak egy állítólagos határozatát, mely szerint csak akkor fogadják el Protics jelöltségét, ha sehol másutt nem állít fel önálló listát.

Protics több nyilatkozattal bizonyítja, hogy a kruseváci radikális párt soha ilyen határozatot nem hozott, Pasics távirata tehát a pártvezetőség félrevezetését célozza. Egyes önjelöltek ennek folytán külön listát állítottak fel.

Végül leközli Protics Vujicsics belügyminiszter febr. 6-án kelt válaszlevelét, amely ellentétben a Krusevácban történetekkel, arról értesíti, hogy a főbizottság hozzájárult az ő jelöléséhez az egy-séges radikális listán.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a kruseváci jelölés miatt még további komplikációk is lesznek.

Demokrata jelölések

A demokratapárt listavezetője a timoki kerületben dr. Mijovics Alexander, volt belügyminiszteri államtitkár. Politikai körökben azonban úgy tudják, hogy a törvényesnek nem fogja elismerni jelölését, mert az alkotmány értelmében csak azokat lehet jelölni,

akik legalább egy évvel a választások előtt kilépnék az állami szolgálatból, holott Mijovics egész a kormányváltásig a belügyminiszteriumban volt beosztva.

A pozsegai kerületben Pribicse- vics ajánlatára Pallecek Iván dr. volt bánt jelölték listavezetőül.

A zsidók a radikálisokat támogatják Délserbiában

Szurdán Beogradba érkezett a radikális párt főbizottságának kiküldöttje Sabetaj Jajen sarajevói újságíró, aki Délserbiában agitált a zsidók között a radikális párt érdekében. A kiküldött jelentése szerint Skopljeban, Bitoljban és másutt is fényes eredményeket ért el és a radikális párt bizik abban, hogy ugy ezeken a helyeken, mint Sarajevóban és Beogradban a zsidók többsége a radikális jelölteket fogja támogatni.

Csacsakon Protics-párti a hivatalos jelölt

Beogradból jelentik: A csacsaki kerületi radikális gyűlés listavezetőül Radonijevics Antalt választotta meg, aki Protics hívei közé tartozik. Pasics hívei mindent megkíséreltek, hogy Radonijevics jelölését megakadályozták, a nagy többség azonban őt kívánta jelölni. Ellenjelöltje Gyosics, a szkupstina volt alelnöke, alig néhány szavazatot kapott.

Pancsevo is minisztert jelölt

A Pancsevo-járásai radikális párt szurdán tartott jelölő ülésén a pancsevoi járásban dr. Jankovics Velizár volt közlekedési minisztert jelölték.

A demokrata párt szurdán dél-előttre Becskerekre egybehívott kerületi jelölő nagygyűlését közbejött akadályok miatt vasárnap délelőttre halasztották.

A radikális-párt választási agitációja

Markovics Lázár igazságügyminiszter e hét végén érkezik vissza Beogradba hercegovinai agitációs utjáról, ahol a „Tribuna” jelentése szerint óriási eredményeket ért el és egyhangulag jelölték listavezetőnek.

Velja Vukicsevics szurdán Banjalukára utazott, hogy ott a radikális-pártban kirobbant ellentétet enyhíteni és áthidalni igyekezzék, hogy ez azonban sikerülni fog-e, az még kérdéses.

A bánati románok is külön listát állítanak

Pancsevói jelentés szerint a bánati románok vezetői, dr. Zsan Joca és Popra Bukarestből visszajérkeztek Pancsevóra és magukkal hozták a választásokra vonatkozó instrukciókat. A román párt ezeknek alapján megkezdte a tárgyalásokat a radikális párttal, azonban ezek nem jártak ered-

ménnyel, mert a románok a radikális listán két helyet követeltek, míg a radikálisok csak egy jelöltséget akartak rendelkezésre bocsátani. Ezért a bánati románok is önállóan lépnek föl a választásokon és listavezetőjük, dr. Zsan Joca, kerületi jelöltjük pedig dr. Novak lesz.

Ujabb önálló listák

Dubrovnikai jelentés szerint az Avramovics- és Komadinics-pártnak Franiccsal, Smodlakával és Trumbiccsal folytatott tárgyalásai kudarcot vallottak és ezért mindhárom politikus elhatározta, hogy önálló listával lépnek a választásokba.

Ujból megkezdí működését a Narodna Odbrana

Beogradból jelentik: Szerdán megjelent egy királyi ukáz, amely a Narodna Odbrana működését újból életre hívja. A Narodna Odbrana elnöke a miniszterelnök lesz és belépnek a szervezetbe a külügyminiszter, a belügyminiszter, a hadügy-, pénzügy- és közlekedésügyi miniszter és a vezérkar főnöke. Az egyesület titkárnak, Daniló Kalafatovics tábornokot nevezték ki.

Hadat üzentek a szülők

a suboticaifőgimnáziumigazgatójának azonnali eltiltását követelik

A suboticaifőgimnázium hónapok óta kisebb-nagyobb, de ugylátszik megszűnni egyáltalán nem akaró izgalmak színhelye. Eddig a tanári kar kebelében dultak különféle egyenlenségek, amelyek természetesen kedvezőtlen hatással voltak a tanulóiúságra is. Az iskola rendes menetét azonkívül rendkívül károsan hátráltatja az a közismert affér, amely Szekenderovics Antalnak a gimnázium római katolikus hittoktatójának eltávolításával kezdődött. Szekenderovicsot még Pribicevics a volt közoktatásügyi miniszter távolította el és a helyébe kinevezett új hittoktató személye még csak fokozta az izgalmakat. A tanulóiúság és a szülők szolidaritást vállaltak az eddigi hittoktatóval, az új hittanárt nem ismerik el, előadásait nem látogatják a gyermekek és mert a Pribicevics által kinevezett hittanárt a suboticaifőgimnázium papság nem engedi misézni, egyházi funkciókat végezni, az illető ur amolyan kisebbfajta egyházi átok alatt áll. Ilymódon nemcsak a vallásoktatás terén, de az iskolai fegyelm dolgában is valóóságos anarkia következett be. A harcba, amely az oknélkül helyesebben szólva: politikai okokból kibocsátott Szekenderovics hittanár visszahelyezése érdekében folyik a szülők is részt vesznek, illetve azt elsősorban a szülők vezetik.

Most az amugy is áldatlan helyzet még inkább súlyosbodott. Egy újabb konfliktus támadt. A főgimnázium egyik tanára Gyorgyevics Dragoszláv ellen azt a panaszt emelték a szülők részéről, hogy gunyvevekkel illeti a bunyevác származású tanulókat. Az egyik szülői értekezleten ezt a körülményt Puketz Béláné el is panaszolta. Gyorgyevics tiltakozott a vád ellen és többek szerint sértő módon viselkedett Puketznával szemben. A szülői értekezlet után tanári konferencia volt, amely meglepő eredménnyel végződött: Puketz Béláné leányát a katodgimnáziumista Puketz Ilonát kizárták a tanulók sorából.

A szülők egy része most dr. Pletikoszich András főispánhoz beadványt intézett és a sérelmek orvoslását kéri. Követelik Borovnyák Tivadarnak a főgimnázium igazgatójának Suboticáról való sürgős eltávolítását, mert őt okolják azért a fejtelenségért és azokért a sérelmekért, amelyek a katolikus val-

lású tanulókat érik az intézetben. A beadványt aláíró hatvankét szülő követeli, hogy a suboticaifőgimnáziumnál csak olyan tanárokat alkalmazzanak, akiknek szakképzettségük van és ne olyanokat, akiknek nincsen semmiféle tanári képesítésük. Megemlíti a beadvány azt a sérelmet is, hogy a megfelelő tanári képesítéssel bíró suboticaifőgimnáziumi tanárokat következeten mellőzik.

Szavazhatnak-e a sombori szláv választók?

Kilencezer választó, öt szavazó körzet

A suboticaifőgimnázium igazgatójának a kiszivárgott hírek szerint azzal indokolta meg tegnap azt a határozatát, a mellyel a január 6-ika után a névjegyzékbe felvett választókat nem engedi a március 18-iki választásokon szavazni, hogy a választói törvény szerint egy-egy szavazatszedő küldöttség előtt nyolcszáz szavazónál több nem szavazhat, már pedig a választások ügyeit intéző állami bizottság már megállapította a szavazókörök elnökeit, s ennél a január 6-iki állapotot vette figyelembe. Ha tehát a január 6-ika után hivatalból felvett választók is szavazhatnak, megsértenék a törvénynek azt a rendelkezését, hogy nyolcszáz választónál több egy küldöttség előtt nem szavazhat.

Ha a suboticaifőgimnázium igazgatója ez az álláspontja helyes és ha nem változtatják meg akkor Somborban a szláv választók egy része éppogy nem szavazhat, mint ahogy nem szavazhatnak Suboticán a magyarok.

Somborban a január 6-ikán lezárt névjegyzék szerint 6353 választót írtak össze, ezek közül 595 nemszláv van. A választói névjegyzék hivata-

Amint látható, a suboticaifőgimnáziumban furcsa és tarthatatlan állapotok uralkodnak. Dr. Pletikoszich András főispán a mindinkább elmérgesedő ügy gyökeres megoldása érdekében tárgyalásokat folytatott Beogradban az illetékes ténnyezőkkel. Ami azt illeti legfőbb ideje, hogy a zavartalan tanulás lehetősége és a szülők nyugalma, az intézet békéje visszatérjen a suboticaifőgimnázium falai közé.

los kiigazításánál, amikor a magyarok és németek egy részét is felvették a névjegyzékbe, kilencezer választót találtak Somborban.

Február 3-ikán megjelent az állami bizottság rendelete, amely Somborra öt szavazóhelyet állapít meg s öt szavazatszedő küldöttséghez nevez ki elnököt. Somborban ezek szerint legfeljebb csak négyezer választót szabad az urnák elé bocsátani, míg a január 6-ikáig felvett többi 2353 szavazó nem szavazhat.

Ha az állami bizottságnak joga van a szavazatszedő küldöttségek számát szaporítani, elesik a suboticaifőgimnázium igazgatójának határozatának egyetlen indoka, viszont ha a suboticaifőgimnázium igazgatója területére nem fogadják el a január 6-ika után felvett választók szavazatát, mert február 3-ikáig nem jelölték ki részükre szavazókörzetet, — akkor Somborban sem lehet a 2353 szláv választó szavazatát elfogadni.

Kíváncsian várjuk, milyen indokot találnak majd arra, hogy ebben az esetben sem érvényesül az egyenlő elbánás elve.

Szuboticán betiltották a műkedvelő előadásokat

A színházat a magyar közönség rovására akarják megmenteni

A suboticaifőgimnázium igazgatójának a közönsége lehet csak azonos a színház közönségével.

A városnak azonban ugy látszik más céljai vannak a betiltással, mert az nem terjed ki például a kulturát aligha szolgáló bar előadásaira, amelyeknek a közönsége inkább azonos a színház látogatóival, mint a magyar műkedvelői előadások publikuma. A betiltó végzés azonban a mai körülmények között a magyar műkedvelő előadások ellen irányul, mert a magyar színház hiánya miatt csak magyarnyelvű műkedvelő előadásokat rendeznek.

A magyar színház engedélyezésének érthetetlen kése delme amugyis súlyos sérelme a magyarságnak és nem lehet elégszer hivatkozni arra, hogy ehhez hasonló példa az utóállamok egyikében se mutatható fel, mert ugy Erdélyben, mint Szlovéniában már évek óta működnek az állandó magyar színházak. Erre volt valamelyes tekintettel a városi tanács, amikor legutóbb a műkedvelő előadások betiltásakor a két állandó suboticaifőgimnáziumi magyar műkedvelő társaságnak a Müpartolók Körének és a Katolikus Legényegyletnek megengedte a további működését. Most azonban a tanács tiltó rendelkezése e két műkedvelő társulat ellen is irányul, sőt az is bizonytalan még, hogy mindkét műkedvelő gárdának már bejelentés és meghirdetés, a legközelebbi napokban rendezendő előadása megtartható lesz-e, bár ezeket az előadásokat már előzőleg engedélyezte a hatóság és a jegyeket a rendezőség már el is adta.

A városi tanács méltánytalan rendelkezése ellen a magyarságnak erőltetesen fel kell emelni tiltakozó szavát. Meg kell értenie a suboticaifőgimnázium igazgatójának, hogy ez a mód, amit

most választott, nem alkalmas a színház népszerűsítésére. Használni pedig egyáltalán nem fog a műkedvelő előadások betiltása a suboticaifőgimnáziumnak, mert a magyar műkedvelő előadások közönsége merőben más, mint a színházé. A magyar közönség nagyon szívesen látja, ha a szláv színházat fenn tartják, de hogy ennek érdekében az ő bőrere, az amugyis szunnyadó magyar kultúra teljes elhallgattatásával kísérletezzenek, az ellen a politikai jogából kismimizett, de kulturájához annál inkább ragaszkodó magyarság hangos erővel tiltakozik.

Szubotica közgyűlése február 23-án lesz

A költségvetés még nem kerül a kiszélesített tanács elé

Subotica város januári közgyűlése közbejött akadályok miatt elmaradt, bár a decemberi közgyűlés óta már sok olyan ügy gyűlt össze, amelyeket a kiszélesített tanácsnak le kell tárgyalni. A közgyűlésre való tekintettel eredetileg az volt a terv, hogy február elején hívják össze a kiszélesített tanácsot, azonban a városi tanács szerdai ülésén ugy határozott, hogy a közgyűlést csak február 23-ra hívják össze.

Ezzel az a célja a tanácsnak, hogy lehetőleg még a februári közgyűlés elé terjeszthesse az idei költségvetést, ez azonban már aligha fog sikerülni. A budget-tervezet ugyan már régen kész, azonban a városi tanács mindezekig még nem vette azt tárgyalás alá és addig, amíg a tanács nem gondoskodik a mutakozó deficit fedezéséről, szó sem lehet annak a kiszélesített tanács elé való terjesztéséről.

Amig pedig a tanács befejezi a budget-vitát és a költségvetés tervezetét kinyomtatják, bizonyára elmúlik február is és így nem kerülhet már a budget a 23-iki közgyűlés elé.

A februári közgyűlés tárgysorozatát egyébként a városi tanács legközelebb fogja megállapítani és azon több fontos ügy is szerepel.

Az éjjeli munka

eltörléséről tárgyalt szerdán a magyar nemzetgyűlés

Budapestről jelentik: Huszár Károly elnök a nemzetgyűlés szerdai ülését féltizenegy órakor nyitotta meg. Klárik Ferenc szót kért s kéri a tanácskozási képesség megállapítását. (Nagy zaj a kormányparton.)

Felkiáltások: Nézzén maga mögő! Mi mindig itt vagyunk! Maguk nem jönnek el!

Az elnök az ülést felfüggeszti. Öt perccel később

az elnök ismét megnyitja az ülést, de minthogy még mindig nincs meg a tanácskozási képesség, elrendeli a névsor olvasását.

Egy indítvány van: Giesswein Sándor indítványa a büntető törvénykönyv párbajra vonatkozó szakaszainak szigorítására vonatkozólag. Interpelláció tizenhárom van bejegyezve.

Következik a sütőipari munka szabályozásáról és az éjjeli munkának egyes iparágakban való betiltásáról szóló javaslat tárgyalása.

Báró Lers Vilmos előadó hosszasán ismerteti a sütőipari munka szabályozásáról és az éjjeli munkának egyes ipari ágakban való megszüntetéséről szóló két törvényjavaslatot.

Hegymegi Kiss Pál: Eddig iparpolitikánkban 1884 óta, vagyis első ipartörvényünk megteremtése óta, csak kapkodást és bizonytalanságot láttunk. Ipart akartak fejleszteni, a nélkül, hogy ezzel kapcsolatban gondoskodtak volna a munkásság erkölcsi színvonalának és anyagi

helyzetének javításáról, ami pedig nemzeti, termelő és humanisztikus szempontból egyaránt fontos. A szociáldemokratapárt a munkásság szellemi színvonalának emelésére többlet tesz, mint maga az állam.

Részletesen foglalkozik ezután a javaslattal. A nemzetgyűlés szögezze le magát az éjjeli munka eltörlése mellett, a jogos kivételek engedélyezését pedig bizza a törvény végrehajtóikra, kellő ellenőrzés mellett. A törvényhozás állapítsa meg, mely iparágakban engedi meg az éjjeli munkát.

A törvényjavaslatból hiányzik a szociális szakasz is. Hiba, hogy a törvényjavaslat nem szabályozza az éjjeli munka megengedése mellett a gyengébb munkaerő védelmét. Szégyennek és gyalázatnak tartaná, ha itt a nemzetgyűlésben a nagytőke érdekei győznének.

Azzal fejezi be beszédét, hogy a sütőipari munkáról szóló törvényjavaslatot elfogadja, de az éjjeli munka szabályozásáról szóló törvényjavaslatot nem.

A következő szónok Szabó József. Kijelenti, hogy a sütőipari munkáról szóló javaslatot a mai időknek megfelelőnek tartja, a munkásoknak van egy kívánságuk, hogy a munkát ne ötkor, hanem hatkor kelljen kezdeniük.

Közeledés Olaszország és az SHS. királyság között

Olaszország ratifikálja a rapallói szerződést

Beogradból jelentik: Szerdán délután 11 órakor megjelent Olaszország beogradi követe, Negrotti márkai Nincsics Momesillo dr. külügyminiszternél és közölte vele, hogy Mussolini miniszterelnöktől távirat érkezett, amely szerint az olasz kormány e hó 6-án, kedden a parlament elé terjesztette a sancta-margheritai konvenciót, ratifikálás végett. Az olasz kormány egyszerűsített sűrűségű indítványt tett a javaslat tárgyalására.

Nincsics külügyminiszter kijelentette a követnek, hogy az általa közölt hír és az olasz kormány lépése, az egész ország közvéleményében a legjobb benyomást fogja kelteni.

Az olasz követ nagyjelentőségű közlésének híre gyorsan eljutott a pártkörökbe és a radikálispartban Nincsics külügyminiszternek ezen sikere nagy örömet keltett.

A Narodna Banka nem váltja be az aprópénzt

A pénzhiány okai

Az általánosan tapasztalható pénzhiány mind nagyobb méreteket ölt. Ennek a súlyos állapotnak többféle oka van, de valamennyi az ország szerencsétlen gazdasági politikájában keresendő. A kereskedelem megbénítása a kivitelnek teljes hiánya és a dinár érték-csökkenése, mind erősen hozzájárulnak a katasztrofális pénzhiányhoz, amelynek azonban részben a kormány is oka.

Legszembetűnőbb példa erre az, ami a kisebb váltópénzekkel történik. Az egy, fél és negyed dinárosokból ugyanis annyi van ma már forgalomban kívül, hogy ez az egész ország területén már sok száz millióra rug. Ennek az egyszerű oka pedig az, hogy az aprópénzt maga a Narodna Banka, az állami pénzügyi intézet nem váltja be, hanem ez csak egész körülményes módon a pénzügyigazgatóságánál váltható be. Erre a célra azonban a beszolgáltatott aprópénzről pontos jegyzéket kell az érdekelt félnek készíteni és a pénzügyigazgatóság eljárása hosszú időt vesz igénybe, amíg a fél a beszolgáltatott aprópénz ellenértékét megkapja.

Minden más országban az állami bank

minden állami bankjegyet bevált, csupán Jugoszláviában nem. Így azután előáll az a helyzet, hogy majdnem minden kereskedőnek ezrekre menő aprópénze van a pénztárában, anélkül, hogy azt használhatná, mert nagyobb összegekben tudvalevőleg nem fogadják el az aprópénzt fizetési eszközként, viszont arra a körülményes és nehézkes eljárásra, amivel a pénzügyigazgatóságnál való beváltás jár, csak kevés kereskedő

vállalkozik.

Ilyen körülmények között elképzelhetetlenül nagy összegek vannak forgalomban kívül, holott egészen egyszerűen segíthetne a pénzügyi kormány ezen az anomálián, csak utasítania kellene a Narodna Bankát arra, hogy az aprópénzt váltsa be. Ezzel az egyszerű intézkedéssel több száz milliót lehetne ismét forgalomba hozni s hozzá lehetne ezzel is járulni a pénzhiány enyhítéséhez.

Véglegesen kettészakadt a radikális-párt

A Protics-frakció kongresszusa — Mindenütt önálló listát állítanak össze — Várják a magyarság támogatását

Beogradból jelentik: Protics Sztóján pártjának főbizottsága szerdán ülést tartott, amelyen az ország minden részéből összesen 14-en vettek részt a delegátusok. Különösen a Vajdaság volt nagy számban képviselve a gyűlésen.

Először Protics Sztóján referált a gyűlésen a kruseváci incidensről, ahol vele szemben a radikálispart Jelicsét, Pasics hívét jelölte. Elhatározták, hogy a kruseváci kerületben külön listát fognak felállítani, a melyen csak a Protics-párt hívei szerepelnek.

Ezután a szlovák-párt részéről Jurani (Novisad) szólalt fel, aki referált a szlovákok választási mozgalmairól. Kijelentette, hogy pártja Protics Sztóján mellé csatlakozott és a választások alkalmával őt fogják támogatni.

Dr. Gavrića becskerekai kiküldött beszámolójában beszélt a Magyar Párt választási akciójáról is. Közölte, hogy a Magyar Párt több vezetőjével volt alkalma tárgyalni, akik

kijelentették, hogy a paktum megkötésével Protics Sztóján pártját hajlandók támogatni.

A többi kiküldött referátumában annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a Protics-párt mindenütt nagyon jól áll és ezért ajánlatos volna, ha a párt valamennyi kerületben külön listával lépne fel.

Délután a gyűlésen hosszabb vita után elhatározták, hogy Protics Sztóján pártja mindenütt, ahol a Pasics-féle radikális párt jelölteket állít,

külön jelölt-listát fog felállítani.

Ez a határozat beogradi politikai körökben nagy feltűnést keltett, mert azt

végleges szakításnak minősítik Pasics és Protics között.

A mai naptól kezdve, a beavatottak szerint, nem a radikálispartnak két frakciójáról, hanem két radikális pátról lehet beszélni, amelyek között a márciusi választásokon elkeseredett választási küzdelem lefolyni.

Van-e joga a törvényszékek megfosztani a választót a szavazati jogától?

Ismertette tegnap a Bács megyei Napló a suboticei törvényszék határozatát, amellyel kimondotta, hogy azok, akiket január 6-ika után a választói névjegyzék hivatalból való kiigazítása alkalmával vettek fel a névjegyzékbe, a március 18-iki választásokon nem gyakorolhatják szavazati jogukat.

Majdnem biztosra lehet venni, hogy ez a határozat prejudikál a vajdasági törvényszékek döntésének s legalább is azok a törvényszékek, amelyek területén a magyarság önálló listával készülni kell, hasonló határozatot hoznak.

A suboticei törvényszék határozata előtt is, s a határozat meghozatalával kapcsolatban, kimutattuk már, hogy a törvényszék döntése nem alapul a választási törvényen, s a határozatra vonatkozólag megkérdeztük az éppen Subotícán tartózkodó dr. Graber László véleményét is.

Dr. Graber László a suboticei törvényszék döntéséről a következőket mondta:

A birói határozat sérti a parlament szuverenitását

— Körülbelül három héttel ezelőtt a Bács megyei Naplóban kifejtettem volt, hogy a január hó folyamán hivatalból kiigazított választói névjegyzékek dolgában a törvényszékeknek a törvény világos rendelkezései szerint a feadatok: az összehasonlítás, a hitelesség megállapítása, a változásoknak saját névjegyzékében való keresztülvitele és a felterjesztett névjegyzék záradékolása. Kifejtettem ebben a cikkben azt is, hogy a törvény semmiféle olyan rendelkezést nem tartalmaz, amely birói hatáskörbe utalná annak a kérdésnek eldöntését, hogy az állandó választói névjegyzékbe felvett szavazók közül kik-

nek van a legközelebbi választásokon szavazati joguk és kiknek nincs. Ellenkezőleg a törvény világosan megmondja, hogy a szavazást az állandó névjegyzékek alapján kell megújítani és szavazni csak az szavazhat, aki az állandó választói névjegyzékbe fel van véve. Hogy ez a vélemény nem volt pusztán politikai magántudós állásfoglalása legjobban bizonyítja az a tény, hogy Protics Sztóján ismételtén, majdnem gondolatról-gondolatra ugyanezt az álláspontot tette magáévá és ugyanezt az álláspontot tette má-

gá a becskerekai törvényszék elnöke is. Ilyen körülmények között a suboticei törvényszéknek az a határozata, hogy a január 6-ika után felvett választók a március 18-iki választásokon nem szavazhatnak, nem minősíthető másnak, mint beavatkozásnak a parlamenti szervezés jogkörébe, amely önhatalmúlag és a törvényes alapon még árnyéka nélkül is kisajátítja a parlamentnek azt a hatáskörét, hogy ítéljen a választások érvényessége fölött és ítélkezése közben bírálja el a leadott szavazatok törvényszerűségét és érvényességét.

— Arra, hogy a független bíróság ilyen határozatot fog hozni senki sem gondolt és nem is gondolhattott. Ennek folytán senki sem kért a kormánytól preventív intézkedést az ilyen határozat megakadályozására. De nem is kérhetett. A kormányrendeletek törvényszerűségét a bíróság van jogosítva elbíralni és ha a bíróság el tudta magát határozni arra, hogy túllépi a törvény világos rendelkezéseit, aligha akadályozta volna meg abban egy olyan kormányrendelet, amely a bíróságot a törvény világos és félremagyarázható rendelkezésének betartására utasítja.

Különbéle listák lesznek

— Gyönyörű jogállapot lesz az, ha Subotícán birói döntés fosztaná

meg a szavazás lehetőségétől azokat, akiknek ugyancsak birói döntés szerint Becskereken esetleg lesz szavazati joguk. Nem is szólva arról, hogy Szmederovon és Bihácsban, Spiljben és Zagrebben csudálatos véletlenségből a bíróságoknak még eszükbe sem jutott felvetni azt a kérdést, hogy a betérjesztett választói névjegyzékek kapesán döntenek a névjegyzékbe felvett választók választói jogosultsága felett felvétel időpontjának figyelembevételével.

Van-e jogorvoslat?

Megkérdeztük dr. Graber Lászlót arra vonatkozólag, hogy van-e a suboticei törvényszék határozata ellen jogorvoslat.

— Perrendszeri jogorvoslat — mondotta dr. Graber — a törvényszéknek ez ellen a határozat ellen nincs. Miután a törvény nem ruházta fel a bíróságot azzal a joggal, hogy döntsön afölött, kik szavazhatnak a névjegyzékbe felvett választók közül a legközelebbi választáson és kik nem, — természetesen természetesen nem tartalmaz rendelkezést abban az irányban sem, hogy egy ilyen, törvényes alappal nem bíró határozat ellen valamelyes jogorvoslat legyen. Megjegyzem, hogy a törvényszék határozatának elvileg nincs semmiféle joghatlya. A törvényszék ugyanolyan jogi alapon, mint ahogy kimondotta, hogy a január 6-ika után felvett szavazók nincs szavazati joguk a legközelebbi választáson. Kimondhatta volna azt is, hogy megfosztja őket három hónapra politikai joguktól, vagy a megengedés okából gondnokság alá helyezi őket.

— Elvileg a szavazatszedő küldöttség elnökeinek a névjegyzékre vezetett ezt a birói határozatot nem létezőnek kell tekinteniük és szavazásra kell bocsátani mindenkit, aki a választói névjegyzékben fel van véve.

— Meg vagyok azonban győződve arról, hogy a szavazatszedő küldöttségek elnökei nem ezt a törvényes álláspontot fogják magukévé tenni, hanem leborulva a független bíróság döntése előtt, inkább nem alkalmazzák a törvényt.

— Az orvoslás egyedüli módja volna tehát a választás érvényességét megtámadó petíció. De ne álltassuk magunkat illuziókkal. Ezt a petíciót a parlament igazolói bizottsága vagy el fogja utasítani, vagy a következő nemzetgyűlés tartama alatt nem bírálja el érdemben.

— A törvénnyel ellenkező eljárás megtorlására pedig csak egy mód kínálkozik, tegyelmű feljelentés a határozatot meghozó birói tanács tagjai ellen. És — ha már ennél a kérdésnél tartunk — a névjegyzék kiigazítás elamerikázását bravúrosan végrehajtó azaz hatósági közegek ellen, akik tudatosan is — bár figyelmeztük erre felhivatott, — ezerszázmra hagyták ki a magyar választókat, ezek ellen nincs már módja a megtorlásnak, mint a bünyvöldi feljelentés.

— Hogy erre a lépésre az érdekelt politikai pártok, vagy választópolgárok közül el szánja-e magát valaki, azt természetesen nem tudhatom. De hogy a hasonló esetek megismétlődését ezzel a radikális eszközzel meg lehetne akadályozni, az bizonyos.

All-e paktum?

A következő kérdésünk az volt, hogy azok után, hogy a magyarokat nem vették fel a névjegyzékbe, s a birói határozatok is megfosztják a szavazás lehetőségétől, áll-e még az a megállapodás, hogy a Magyar Párt támogatja a radikális jelölteket ott, ahol nem lesz saját listája.

— A történetek után azt hiszem, nem szorul bővebb bizonyításra az, hogy a kormány és a Magyar Párt

közt választási együttműködés előfeltételei nem következtek be. A Magyar Pártnak tehát minden irányban szabad keze van.

Mi a Magyar Párt teendője?

Hogy a Magyar Párt ilyen körülmények közt mit határoz majd, azt természetesen nem tudhatom előre. Nem valószínű, hogy azok után, hogy a magyarokat ezerszámra hagyják ki a névjegyzékből, hogy azokat, akiket felvettek, bírói határozás igyekszik megakadályozni a szavazásban, a magyarság mégis felvegye a választói küzdelmet. Két út áll előtte. Megtorolni azt az eljárást, hogy a kormány nem tudott, vagy nem akart a saját rendeleteinek érvényt szerezni és a hozzá legközelebb álló ellenzéki pártot segíteni, már korábban megelőző szavazataival, vagy pedig passzivitásban maradni. Ez az utóbbi nézetem szerint sokkal kellemetlenebb volna a kormányra. A kisebbségek választójoga érdekében a Népszövetségi Liga fordult a kormányhoz és a jelenlegi kormánytagok az alkotmányra és törvényre hivatkozva, kötelező formában megígérte az orvoslást. Kötelező ígéretet tett a jogfosztás orvoslására a Magyar Pártnak is. Nem panaszkodhat a kormány a lejáratás oly sokat hánytorgatott hiányára sem, hiszen a megválasztandó képviselők részvétele a konszolidáció munkájában biztosítva volt.

Kiváncsi vagyok arra, hogy ha a nemzetközi fórum előtt mégis szóba kerül majd, mivel fegyver az ügyminiszter ezt a minden más országban páratlan jogfosztást igazolni. Kisebbségi szakértőkkel magával viheti azokat a radikális képviselőket, akiknek befolyása és ármánykodása a gyakorlatban hatékonyabbnak bizonyult, mint a legális végrehajtó hatalom minden törvényes rendelkezése és akiknek mandátumát biztosítani ugylátszik nagyobb érdeke az országnak, mint az ország nemzetközi tekintélyének és hitelének megóvása.

A Varga-pör halottja

Ignác Gyula szívbénulásban halt meg

A Bácsmegyei Napló szerdai számában közölte azt a hírt, hogy Ignác Gyula, a Varga-pör egyik elítélte a börtönben meghalt.

Ignác Gyula családja úgy informált bennünket, hogy az elítélt halálát tifusz okozta és hogy Ignácot, a törvényszéki orvos véleménye ellenére nem szállították kórházba, mert a hatósági orvos Ignác betegsége nem találta súlyosnak.

Ezzel szemben az államügyészség által szerdán sürgősen megejtett vizsgálat a következőket állapította meg:

Ignác Gyuláné hétfőn, e hó 5-én megkérte dr. Bartha Antal törvényszéki orvost, hogy Ignácot, aki a börtönben súlyos beteg, vizsgálja meg és ha lehet, helyeztesse a kórházba. Kedden reggel dr. Bartha megvizsgálta Ignác Gyulát és súlyos betegnek találta. Ezért kedden délelőtt fél tízenként órára konziliumot kért annál is inkább, mert a kórházban még tizenegy megbetegedett történt és meg kellett állapítani, hogy nem lépett-e fel valamilyen járványos betegség. A konziliumon részt vett dr. Pavkovic Milutin városi tisztii főorvos, dr. Perazsics Bozsik és dr. Bartha Antal törvényszéki orvosok.

A konzilium eredményeként a beteg Ignác Gyulát mindjárt izolálták, más szobába helyezték és ápolásáról is gondoskodtak. Izolálták a többi beteget is.

Néhány órával később Ignác Gyula állapota hirtelen rosszabbodott és négy óra körül beállt a halál. Egyik orvos sem mondotta azt, hogy Ignác Gyula szívműködés

A megjelent hírlapi közlemény folytán Marusics Koszta államügyész, a suboticei ügyészség vezetője elrendelte Ignác Gyula hullájának felboncolását, azonban Ignác Gyula özvegye szerdán délben megjelent az államügyészségnél és kérte

a boncolás mellőzését, mert nem fog fenn kétség a tekintetben, hogy férje természetes halállal halt meg és hogy halálának oka szívbénulás. Az özvegy kívánságára az államügyész elállott a boncolás megejtésétől.

Olaszország visszahívta mérnökeit a Ruhr-vidékről

Hírek Csehszlovákia katonai készülődéseiről

A mai nap eseménye az, hogy az olasz kormány a francia mérnöki vezetőségéhez beosztott olasz állami mérnököket visszahívta Essenből. A mérnökök már el is utaztak, noha a francia kormány közegei minden lehető módon kedvében igyekeztek járni az olaszoknak. A berlini sajtóban a hír nagy feltűnést kelt. A lapok hangsúlyozzák az esemény politikai jelentőségét és arra következtetnek, hogy az olasz kormány ezzel tüntetni akar a franciák Ruhr-politikája ellen.

A Berliner Tageblatt római értesítése szerint a római vezetőkörökben erősen védekeznek olyan befolyások ellen, amelyek Olaszországot arra akarnák bírni, hogy a francia Ruhr-akciót előmozdítsa. Az olasz kormány a francia Ruhr-akcióval politikailag egyáltalán nem ért egyet s változatlanul arra törekszik, hogy Angliát rábírja a nyílt ellenállásfoglalásra a francia akció ellen. Anglia ugyan egyelőre a közvetítést visszautasítja, de Rómában remélik, hogy ez a magatartása nem lesz végleges.

Rómában úgy tudják, hogy Olaszország az esseni mérnökök visszahívásával annak a felfogásának akarta jelét adni, hogy tisztán a német szénszállításra kívánta korlátozni erővesebb fellépést. Olaszországnak akciója tulmegy a megközelíthető határon.

A német szociálisták kitarának a megszállással szemben

Berlini jelentés szerint az egyesült szociáldemokrata pártok pártválasztmányja kedden ülést tartott, hogy megbeszélje a politikai és a külügyi helyzetet, amely a Ruhr-terület megszállása következtében előállt. A pártválasztmány egyhangulag elhatározta, hogy a mostani nehéz időkben kötelességévé

teszi az egész német munkásságnak az egyetértést és a kitartást.

A Rajna-bizottság a renitens német hatóságok ellen

A Vossische Zeitung kölni jelentése szerint a Rajna-bizottság tegnap rendeletet adott ki, amely ezt mondja: Minden német bíróság vagy hatóság, mely valamely személyt megbüntet, vagy büntetéssel fenyeget, vagy bármely módon befolyásolni igyekszik abban az irányban, hogy a Rajna-bizottságnak a zálogpolitika tekintetében kiadott rendelkezéseinek ellenálljon, vagy ellene működjék, ötvenmillió márkáig terjedő pénzbírsággal vagy öt évig terjedő börtönbüntetéssel sújtható.

Általános bányásztrájk a Saar-vidéken

Frankfurtból jelentik, hogy a Saar-területen minden bányában általános a sztrájk. A fémgyárak munkásai most tanácskoznak, hogy csatlakozzanak-e a mozgalomhoz. A bányászok az 1921. évi béreket követelik, vagyis minden műszak után hét frank pótlékot.

Cseh katonai készülődés

Müncheni jelentés szerint számos cseh diák és más cseh állampolgár katonai behívót kapott s ennek folytán a legnagyobb sietséggel hazautazott. Garmisch-Parten Kirchnből és Salzburgból ugyancsak jelentik, hogy az ott tartózkodó csehek a legnagyobb gyorsasággal távoztak. A szász határról az a hír érkezik, hogy az állomásokat katonai vonatok számára hagyják szabadon, a községekhez pedig hivatalosan kérdést intéztek, mekkora katonaság elszállásolásáról tudnának gondoskodni. Mindezek a hírek amellelt szólnak, hogy Csehország Franciaország felszólítására tényleg készül arra, hogy a Németország ellen való akcióban résztvegyen.

Az angolok megkezdik a háborút a Bosporusnál

Izmed pasa visszautazott Angorába — Titkos angol-francia versengés a lausannei válság hátterében

Lausanneból jelentik: Kedden éjjel 11 órakor megérkezett Párisból Naum effendi s s elhozta Poincaré javaslatát. Poincaré hozzájárult Bompard és Izmed pasa megállapodásához, amelynek az a lényege, hogy Törökország jogszolgáltatásának megreformálása céljából külföldi kiváló jogtudósokat is meghívna.

Az angol kormány a megoldásnak ezt a módját nem fogadta el és a tárgyalások folytatásáról lord Curzon addig hallani sem akar, míg a törökök nem mutatnak jóindulatot. Ilyen előzmények után Poincaré elállott javaslatától és arra kérte Izmed pasát, hogy formulázza meg a feltételeket, amelyek mellett kész volna aláírni a békeszerződést.

Közben Garroni, az olasz delegáció vezetője és Child amerikai nagykövet elutazott Lausanneból. Csicserin este elhagyta a konferencia székhelyét s Berlinbe ment.

A két és félhónap óta tartó béketárgyalások megszakítottak tekintetűk. Csicserin elutazása előtt úgy

nyilatkozott, hogy a ten-törökök kérdése még messze van a megoldástól.

A konferencia főtárgyalása szerint a tárgyalásokat rövidesen folytatni fogják, de még nem biztos, hogy Párisban-e, vagy Konstantinápolyban, talán Lausanneban, esetleg Londonban.

Izmed pasa nyilatkozata

Izmed pasa a szerdára virradó éjjel a következőképpen nyilatkozott az újságírók előtt:

Tavaly november 13-án minden más delegációt megelőzve érkezünk Lausanneba. Minden tőlünk telhető elkövettünk, hogy eredményre jussunk. A konferencia főtárgyalása egyenes kérdéseinkre közölte, hogy

a béketárgyalások nem szakadtak meg végleg, hanem csak félbeszakadtak.

Igy hát mi most visszatérünk Angorába, hogy kormányunkkal tárgyaljunk.

Egy közbevetett kérdésre azt vá-

laszolta Izmed pasa, hogy delegációjának néhány tagját ő is Lausanneban hagyja, majd megjegyzi, hogy legkevesebb három hétre van szüksége, míg ismét Lausanneban lehet.

Az angol-francia konfliktus

Az angol-francia konfliktus sokkal komolyabb természetű, semmint hinn lehetett volna abból, ami nyilvánosságra jutott.

Poincaré úgy érzi, hogy a törökök öt rászédtek, mert míg Angliának még az utolsó pillanatig is mindenben engedtek, a francia javaslatokat a leghatározottabban elutasították.

Ezen elkeseredve Poincaré arra kérte Izmed pasát, hogy maradjon Lausanneban s tegyen javaslatot a szövetségeseknek, hogy vegyék fel újra a tárgyalások fonalát, azonban a török delegáció, élén Izmed pasával szerdán reggel hat órakor elutazott Lausanneból, hogy Konstantinápolyon át visszatérjen Angorába.

Megkezdődnek a hadműveletek

Párisból jelentik, hogy a Matin közlése szerint

az angolok Görögországban és Párisban nagy propagandát kezdtek az ellenségeskedések folytatása mellett

és tervük arra látszik irányulni, hogy a görög haderő egészen Csataldszág nyomuljon előre. Egyidejűleg az angolok visszavonják csapatukat Konstantinápolyból és ugyanerre a vonalra tolnak előre, ami után megszállandák a Bosporus két partját.

Konstantinápolyt a nagy angol flotta blokádnál veszi.

Azt is jelenti a Matin, hogy Indiából érkezett angol zászlóalj Moszul közelében partraszállottak és megkezdtek a felvonulást Moszul ellen.

Gömbös, Friedrich és Wolff hivei

közös pártalakításról tanácskoznak

Budapestről jelentik: A miniszterelnök keddi esti beszéde nyomán előállt politikai helyzetet a különböző pártok köreiben meglehetősen eltérően ítélik meg. Abban mindenki egyetért, hogy a liberális színezetű felvonulás egészen új helyzetbe hozza az egységes párt szélsőjobboldali elemeit, valamint a Wolff-csoportot is.

A szélsőjobboldalon ezt a változást már előre látták. Már kedden sürgős tanácskozások indultak meg a nemzetgyűlés folyosóján Gömbösék, Friedrichék és Wolffék között, amelyek az elterjedt hírek szerint arra vonatkoztak, hogy szorosabb együttműködést teremtsenek és esetleg közös pártban egyesüljenek a legközelebbi időben.

A szövetekezett ellenzék vezérei csütörtök este válaszolni kívánnak egy a miniszterelnöknek, mint Ugron Gábornak legutóbbi beszédére. Erre alkalmas az a vacsora fog adni, amelyet a józsefvárosi demokrata-kör rendez a szövetekezett ellenzék vezéreinek tiszteletére. A vacsorán megjelenik Vázsonyi Vilmos, Rassay Károly, Peidl Gyula és az ellenzéki szövetségnek majdnem valamennyi képviselő tagja. Itt fogják kifejteni véleményüket a politikai helyzetről és a legutóbbi ellenük irányult politikai beszédekről.

Fűzőpótló
különlegességek készülnek
SCHÄFFER MARGIT
szakkepített fűzőkészítőnél
KARADZICEVA ULICA 7.
(Bárány szálló melletti utca)
Vidéki megrendeléseket a stusz és csipőbőség beküldése után postán eszközöl.

HIREK

Megszavazták a tisztviselők drágasági pótlékát A pénzügyi bizottság ülése

— **Meghívó.** Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa február 11-én, vasárnap délelőtt 9 órakor az országos párt központi irodájában, a vezérőbizottság pedig d. u. 3 órakor a Népkör helyiségében ülést tart. Az elnöki tanács és vezérőbizottság tagjai fölkéretnek, hogy az ülésen megjelenni sziveskedjenek.

— **A király félmillió ajándéka.** Beogradból jelentik: Alexander király magánpénztárából 500.000 dinárt ajándékozott az elesett katonatisztek családjai szövetségének, mely szövetség Mária királyné védelme alatt áll.

— **Sándor király fogadta az új albán követet.** Beogradból jelentik: Sándor király szerdán délelőtt ünnepélyes kihallgatáson fogadta Ali Riza Kolonja albán követet, aki átadta akreditáló levelét.

— **Uj cseh követ Beogradban.** Beogradból jelentik: A csehszlovák kormány agrément-t kért a kinevezendő új beogradi csehszlovák követ, *Seba Jan* számára. A jugoszláv kormány az agrément-t már meg is adta.

— **Uj főszolgabíró Zsombolyán.** Gerba Broniszláv zsombolyai főszolgabíró felmentése folytán üresedésben levő főszolgabírói állásra Gerb István volt zsombolyai főszolgabírót nevezték, aki már el is foglalta hivatalát.

— **A hódásági Német Párt szervező gyűlése.** A Német Párt február 14-ikén, vasárnap Parabutyon nagy népgyűlést tart, amelyen a hódásági járást fogják megszervezni. A gyűlés szónoka dr. Bartmann Simon lesz.

— **Lemondott a sarajevói kerületi főnök.** Sarajevóból jelentik: A sarajevói kerületi főnök lemondott állásáról, mert a kormány tudta nélkül eszközölt kinevezéseket a sarajevói főispánság területén.

— **A tisztviselők drágasági pótléka.** Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság szerdán délután ülést tartott, amelyen a tisztviselők drágasági pótlékának felemeléséről tárgyaltak. A pénzügyi bizottság határozata eddig még nem ismeretes.

— **A sentai nyugdíjasok gyűlése.** Sentáról jelentik: A nyugdíjasok gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy megmaradnak az országos nyugdíjgyűlés szervezében. A gyűlésen tárgyalták azt a kérdést, hogy a nyugdíjasok elfogadják-e a város által felajánlott 120.000 dinár végkielégítést. Hosszabb vita után abban állapodtak meg, hogy minden nyugdíjas szabad elhatározására bízzák, hogy elfogadja-e a végkielégítésből reá eső részt, vagy nem. Azok, akik nem fogadják el, felebbeznek a belügyminiszterhez.

— **Filatelista egyesület Vrsacon.** Vasárnap délután a vrsaci bélyeggyűjtők megalakították a bélyeggyűjtő egyesületet. Az előterjesztett alapszabályokat a megjelentek elfogadták és utána megválasztották a tisztikart. Elnök lett *Watz Oszkár*, titkár dr. *Hemberger Rezső*. Az alapszabályokat jóváhagyás végett fölterjesztik a belügyminisztériumhoz. — Minthogy a belacrkvai bélyeggyűjtők között is nagy az érdeklődés az ujonan alakult egyesület iránt, a vrsaci egyesület *Bela-Crkva*n helyi csoportot szándékozik létesíteni.

Beogradból jelentik: Szerdán délután 4 órától esti félkilencig tartó ülésén tárgyalta a pénzügyi bizottság az állami tisztviselők és nyugdíjasok drágasági pótlékának rendezésére vonatkozó javaslatot, amit a gyűlés *elfogadott*.

A bizottsági ülésen 21 tag vett részt és először a pénzügyminiszternek a drágasági pótlékok felemeléséről szóló javaslatát tárgyalták, a melyet a minisztertanács keddi ülésén már előzetesen jóváhagyott és annak életbeléptetéséhez már csak a pénzügyi bizottság hozzájárulása volt szükséges.

A tervezet körül hosszú vita fejlődött ki, végül a pénzügyi bizottság 17 szavazattal 4 szavazat ellenében elfogadta a javaslatot. Nemmel szavazott 3 demokrata és szociáldemokrata tag, míg a két szlovéniai demokrata képviselő a javaslat mellett adta szavazatát.

A javaslat a Szerbián és Montenegrón kívül az ország valamennyi részében működő állami tisztviselők drágasági pótlékának új rendezésére vonatkozik. Az új terv, a régi rendszertől eltérően öt helyett *három osztályt különböztet meg.* Az *első osztályba* tartozik: Beograd, Zemun és Szusak, a *másodikba*: a többi városok, a *harmadik osztályba* a nagy- és iksközségek és falvak.

Az új drágasági pótlékok összege *naponta és családtagonként* a következő:

	I.	II.	III.
3000 dinárig	28	26	24
3000—5000	30	28	26

— **Közigazgatási kinevezések Torontalban.** A belügyminiszter Torontalmegeye alispáni hivatalához a következő kinevezéseket és áthelyezéseket tartalmazó rendeletet küldötte még: Kovincics Milán volt debeljacsai jegyzőt visszahelyezték Debeljacsára, Araczkai Stevan opovai jegyzőt állásától felmentették és helyébe Iszákovic Pétert nevezték ki, Brkity Pavel stari-bebai jegyzőt állásától felmentették, bebai jegyzővé Satrics Bogdánt nevezték ki, Miskov Velikot Rudolfnádra, Sztojánovic Ilját Perlaszra jegyzőnek nevezték ki, Müller Imre rudolfnádi jegyzőt nyugdíjigényének fentartása mellett állásától felmentették. Kinevezték Lunaics Lázárt Sztarcsevóra végrehajtónak, Nikolics Milán zsombolyai szolgabírót Nova-Kanizsára, Jekoszláv Palek stara-kanizsai szolgabírót *Bela-Crkva*ra helyezték át. — Dr. Zupkovic Pál volt stara-kanizsai polgármester, Torontal-Temes megye kinevezett főjegyzője kedden átvette hivatalát.

— **Két millió dinár a skopljei színház építésére.** Beogradból jelentik: A közmunkaügyi miniszter nagyobb hitelt kapott, amelyből két millió dinárt a skopljei színház építésének folytatására fognak fordítani. A hiteltől nagyobb összeget fognak fordítani a montenegrói hidak renoválására is.

— **Elhunyt városi főmérnök.** Somborban elhunyt Teodorovic Márkó városi főmérnök 42 éves korában. A tehetséges, szorgalmas tisztviselő munkás élete delén szívészélhűdés ölte meg. Teodorovic tizenöt év óta állott Sombor város szolgálatában s személyét nemzetiségi különbség nélkül az egész város nagyra-becsülte. Szerdán temették nagy részvét mellett.

— **A győri színház víz alá került.** Budapestről jelentik: A Duna áradása a Rába és Rábca felduzzasztásával veszedelembé hozta a győri szegletet, ahol a városi színház épülete van. Az áradás elöntötte az egész teret és a színház épülete is vízben áll.

5000—7500	32	30	28
7500—9000	34	33	31
9000 dináron felül	38	36	34
Nyugdíjasok pótléka			
3000 dinárig	13	12	11
3000 dináron felül	14	13	12

A felemelt drágasági pótlékokat *január 1-től visszamenőleg* folyósítják és azok már a legrövidebb időn belül kifizetésre kerülnek.

A pénzügyi bizottság ezután a pénzügyminisztérium az 1922. évi november havi elszámolásával fogalkozott, amely 27,452.255.76 *dinár bevételt* mutat ki.

A kimutatás szerint az állam összes kiadásai 1922. november hónapban 2,119.322.741.11 dinárt, a kiadások 2,146.774.996.87 dinárt tettek ki.

A *bevételek* tekintetében az ország valamennyi kerülete közül a *Vajdaság szerepel első helyen* a következő összeggel: egyenes és közvetlen

adók	11,700.247.41	dinár,
fogyasztási adók	595.074.39	„
illetékek	8,389.138.06	„
monopoliumok	11,825.543.62	„
vasut és posta	21,742.289.24	„
gazdasági intézményekből	95.683.—	„
állami birtokokból	2,119.930.24	„
különböző egyéb bevételek	547.710.19	„

A pénzügyi bizottság a pénzügyminiszter elszámolását jóváhagyólag tudomásul vette.

— **Becskekerek vámlivaltat kap.** Becskerekéről jelentik: Alexics Boglár becskerei polgármester és Sztanojevics Sándor iparkamarai titkár Beogradban tárgyalásokat folytatott Dimitrijevic Vászsa fővámlivaltali igazgatóval a becskerek-i kereskedőknek vámlivaltat felállítására vonatkozó kívánságáról. A fővámlivaltali igazgatója kijelentette, hogy hajlandó teljesíteni a kívánságot abban az esetben, ha a becskerek-i kereskedők vámraktárról, irodahelyiségről és a vámlivaltalnokok lakásáról gondoskodnak. A becskerek-i gyáriparosok, kisiparosok és kereskedők csütörtökön este gyűlést tartanak a becskerek-i Lloydban, ahol erről a kérdésről fognak tárgyalni.

— **Egy katonai teherautó bedöntött egy házfalat.** Novisadról jelentik: Szerdán délelőtt egy katonai teherautó, amely téglával volt megrakva, a Piroskit ut és Kraljevina Markó-utca sarkán sebesen haladva, a járda szélébe ütdött, majd fölszaladt a járdára. Ott bedöntötte a szemben levő ház falát és behatolt a szobába. A furcsa baleset következtében csodálatosképpen senki sem sérült meg.

— **Hangverseny a szeretetház javára.** A dr. Singer Bernát Szeretetház javára február 13-án este 9 órakor a szubotica Városi Kávéházban hangversenyt tartanak, amelyen Nasta Mihály dr., a bukaresti opera európaszerte híres tenoristája, Cveta Cindro a milánói Scala volt énekesnöje és Lányi Ernő zeneszerző és zongoraművész fognak fellépni. A hangversenyt teaest keretében tartják meg, melyet Róna Árpád a Városi kávéház üzemeltetője rendez.

— **Elítélt szocialista cikkirő.** Budapestről jelentik: A Népszava 1922. évi május hó 16-i számában „Miniszterjárás” címen vezércikk jelent amely a nemzetgyűlési választásokkal kapcsolatos agitáció utolsó napjaival foglalkozott. A vezércikkért a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülése ellen irányuló vétség címén szerdán vonta felelősségre a budapesti törvényszék a cikk íróját, Boldizsár Balint nyomdász, akit egy évi fogságra és 20.000 korona pénzbírságra ítél.

— **A suboticai színházról Becskerekre vendéglátéka.** Becskerekéről jelentik: Dimulovic suboticai színházigazgató szerdán Becskerekre jött, ahol 15 napra terjedő vendégszerelésre megállapodást kötött Becskerek városával. A város ingyen termet és világítást bocsátott a színháznak rendelkezésére. Az előadások február 13-ikán kezdődnek. Becskerekéről Vrsaca megy a suboticai társulat.

— **Öngyilkos asszony.** Szerdán reggel nyolc órakor Péics Gavra subotica Gasecsiseva-utcai korcsmáros 23 éves felesége a lakásán, ahol éppen egyedül maradt, a lakószoba gerendájára felakasztotta magát. Amikor tettét észrevették, már halott volt. Az asszony betegeskedett és azt hiszik, hogy ez volt oka öngyilkosságának.

— **Ludendorff Bécsben.** Bécsből jelentik: Ludendorff tábornok szerdán egész nap Bécsben tartózkodott. Egy magánösszejövetele, amelyen a legelőkelőbb gazdasági és társadalmi egyesületek képviselve voltak, nagy beszédet mondott. Egységes fellépésre hívta fel a világ valamennyi németjét. Rámutatott arra, hogy az Európát fenyegető katasztrófából csak a német erő és egyesülés, valamint a német teljesítőképesség vezetheti ki Európát. Ludendorff Bécsben tartózkodását a hatóságok hallgatóság tudomásul vették. A tábornagy még a tegnapi nap folyamán autón visszatért Münchenbe.

A szerencsés japán

A japán belügyminiszter elrendelte, hogy nagy ünnepekkel kell megülni a mostani uralkodóhoz trónraléptének 2583 éves évfordulóját, amely az idén következett be. *Ki gondolta volna, hogy ennek az ifju nagyhatalomnak ilyen öreg a dinasztija. Jó, jó, hát az ilyen kivételes jubileumokat illik is megünnepelni. Persze, lesznek telkes és hódolateljes beszédek, ünnepi visszaemlékezések, csak azt volna jó tudni, hogy miképpen lehet majd visszaemlékezni 2583 évvel hátrafelé. És azt is jó volna megtudni, hogy honnan tudja a japán belügyminiszter olyan holtbizonyosan, hogy éppen pont 2583. éve mult az idén annak a nagy eseménynek. Hátha csak 2582 éve mulott vagy pláne 2584? Boldog Japán, milyen jó neki. Amely országnak ilyen hosszú mult áll a háta mögött annak ugyancsak nagy jóvője lehet. Japán valóságos multi-milliomos.*

— **Csak kétszázalékos nemzetiségi arányszámban engedélyezik a az amerikai bevándorlást.** Newyorkból jelentik, hogy a bevándorlás korlátozása jelentékeny. A bevándorlási bizottság úgy határozott, hogy a jövőben évente az Egyesült Államok területén élő egyes nemzetiségek számának nem három százaléká, hanem csak két százaléká vándorolhat be az illető országokból.

— **Svéd segítség a Ruhr-vidéknek.** Stockholmból jelentik: A német Vörös Kereszt felhívására a svéd Vörös Kereszt elhatározta, hogy 12.000 svéd koronát, 120 millió márkát utal át a Ruhrvidéki szenvedők számára.

Sjedinjene Krečane D. D. Zagreb, Bogovičeva ul. 3. Modern mézgyűjtők Očuran és Novimarofban. Havi termelés 150 vagon elsőrendű darabos méz.

— **A németek Zeppelin-óriást építenek Amerika számára.** Berlinből jelentik, hogy a Bodeni-tó mellett lévő Zeppelin-telepen egy hatalmas légihajóciráló épül, amelyet az amerikai kormány rendelt meg. Az óriás Zeppelin, amelynél nagyobb léghajót a Zeppelin-művek még nem építettek, júniusban elindul rendelkezési helyére.

— Zentának hétezerkét választója van. Zentáról jelentik: A város szerdán küldte be a választói névjegyzéket a subotcai törvényszéknek, megerősítés végett. A névjegyzékben hétezerkét választó van fölveve. A választók közül 6184 magyar nemzetiségű és 818 szláv. A város tíz választási körzetre van felosztva.

— Egy magyar diák emléke a cambridgei egyetemen. Budapestről jelentik: Békássy Ferenc a cambridgei egyetemnek volt a hallgatója, amikor a háboru kitörésekor bevonult és 1915-ben az orosz harctéren hősi halált halt. Most a cambridgei egyetem nagyevű tanára, Kynes értesítette Békássy családját, hogy a hősi halált halt magyar diák emlékét megörökítik a cambridgei egyetemen és a kollegium elesett diákjainak emlékére állított emléktáblába belevésik a magyar diák nevét is. Ezenkívül az egyetem könyvet ad ki az elesett diákokról, amelyben szintén benne szerepel a nagytehetségű magyar diák.

— Bosnafilm r.t. — Pathé Fréres. A »Bosnafilm« r.-t. e napokban a világhírű Pathé Fréres céggel szerződést kötött, melynek értelmében a »Bosnafilm« r.-t. átveszi Jugoszláviában a nagy Pathéfilmek monopoljogát. Ez a már életbe lépett szerződés nagy élénkséget és lendületet fog előidéznél Jugoszlávia mozijainak műsorában, mert hiszen a Pathéfilmek valóban részolgáltak világhírűre elsőrangú minőségükkel és festői változatosságukkal. A »Bosnafilm« r.-t. a Pathé filmek mellett természetesen továbbra is korlátozatlan mértékben hozza forgalomba a Sascha, Kertész Mihály, Pola Negri, Ernst Lubitsch, Joe, Mia és Éva May, Henny Porten, Harry Liedtke, Lotte Neumann, Lia de Putti, Charlie Chaplin, Jacki Coogan, Asta Nielsen, Jacobi, Dawidson és Famous Players Lasky Co. stb. produkciókat, amelyekkel eddig is a jugoszláviai mozi műsorának javát nyújtotta.

Fogorvosok, kik saját laboratóriummal nem rendelkeznek, kérjenek árjegyzéket Reinitz i Berger zubotchníki laboratorij Osijek I. Desatlicina ulica 11.

— Női hull a Bégában. Beckske-rekről jelentik: Szerdán Bégafő község alatt a Bégából egy 45—50 éves nő hulláját fogták ki, amely körülbelül 8 nap óta lehetett a vízben. A hullát, amelynek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani, a beckskeki hullaházba szállították.

Az »Uj rokon« című remek vígjátékot játssza folyó hó 8-án est ea Városi Színházban a Műpártolók Köre, mely keretében három kitűnő színművész vesz részt. Jegyek kaphatók.

Halljátok! asszonyok és lányok! Csüttörtőktől kezdve vasárnapig adják a Lifka-bioskopban a Fáraó feleségét. Kell hogy jöjjetek és lássátok, mert ez reátok nézve tanulságos. És ti büns férfiek, ez idő alatt vigyázzatok a házra. Jegyek kaphatók már szerdán a Lifka-mozi pénztáránál.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Aleschur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelő. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel. d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ul. 6. (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 695.

(*) Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Alexandrova-ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkendőcsők stb. 2804

Dr. Vécsel Jenő orvosi rendelője némi betegek részére rendel délelőtt 7—9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet. Vojnich Piroška-téle ház.

— Bőr- és nemibetegnek Somborban rendel dr. Koralek lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvarsan-oltások verbajosoknak.

Gondolkodó emberek tudják, hogy az ápolt, egészséges bőr elősegíti az egészséget és kevésbé érzékeny a meghűlésekkel szemben. A helyes testápolásra kiválóan alkalmasak Feller gyógyszerezés 25 év óta használt és kedvence, valódi szépségápolószerei: Elsa arc- és bőrvédőkenőcs (két tégegy csomagolással és portóval együtt 25 dinár). Elsa lilium-tejszappan (négy darab csomagolással és portóval együtt 25 dinár); legerősebb Elsa kölnivíz 15 dinár; Elsa szárvíz 12 dinár; Elsa hajszesz 20 dinár; Elsa liliumtej 6 dinár s a többi Elsa-készítmények mind megfelelnek hivatásuknak. Levélcím: Feller Jenő gyógyszerész, Stubica-Donja, Centrale 185, Hrvatska.

Meghívó. Az ukrainai éhínség által sújtott és minden gondviselés nélkül szülőlködő gyermekek felségélyezése céljából az izr. hitközség alulirt intézményei február hó 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, a hitközség tanácstermében nagy értekezlet megtartását határozták el, melyre az izr. hitközség tisztelt tagjai ezenel meghívattak. Subotica 1923. évi február 4-én. Gliéd Vilmos, orth. izr. hitk. elnök, Reiter Gyula, izr. szentegyleti elnök, Klein Adolf, izr. hitk. elnök, Löbl Salamonné, izr. patronage elnöke, Spörer Mórné, izr. népkönyha elnöke, Ungár Pálné, izr. nőegylet elnöke, Spitzer Mór, zsidó nemzeti egyesület alelnöke, dr. Wilhelm Adolf, dr. Singer B. Szeretetház elnöke, dr. Hirth Ferenc, Thalmudtóra egyes. elnöke.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetlen férjem elhunytával részvétüknek jelét adták, ez uton mondok hálás köszönetet. Sombor, 1923. febr. 7. Özv. Láng Vilmosné.

TÖZSDE

Novisadi terménytözsde, február 7. Változatlanul lanya irányzat mellett 75 vagon áru, nagyrészt tengeri és kevés buza került eladásra. Buza 437.40 dinár, tengeri 210 dinár, szárított tengeri 290 dinár, árpa 307.50—312.50 dinár, baranyai árpa 343.50 dinár, 0.ás liszt 662.50 dinár, főzőliszt 637.50 dinár, 7-es kenyérliszt 450 dinár, búkköny 175 dinár, korpá 160 dinár, bab 395 dinár, zsir 320 dinár.

Beograd, február 7. Zárlat: Páris 685, London 500, Milánó 410, Genova 20.50, Newyork 100, Berlin 0.29, Prága 3.19, Bécs 0.15.35, Bukarest 50.50, Budapest 4.20.

Zürich, február 7. Zárlat: Berlin 0.0137.50 (0.0137.50), Holland 210.— (209.50), Newyork 531.25 431), London 24.86 (25.75), Páris 33.65 (33.95), Milánó 25.70 (25.72), Prága 15.80 (15.60), Budapest 0.20.25 (0.20), Beograd 4.90 (4.95), Bukarest 2.55 (2.50), Varsó 0.0137.50 (0.0137.75), Bécs 000.7425 000.75.

Orvosok által elismert legjobb egészségügyi HASKÖTŐK

készülnek STEINNÉ SCHÄFFER MARGIT szakképzett fizikéskészítőnél Karadžičeva ul. 7. (Bárány Szálló mellett utca) — Vidéki megrendeléseket a slusz, csipő és a hashossz beküldése után pontosan eszközöl.

Kertes i Drug Subotica

Vojv. Putnika trg br. 14. (a vasutigazgatósággal szemben.) Fuvarlevél felülvizsgáló és vizsitéritési osztálya A legkiválóbb eszkéttökökkel fuvarlevelet felülvizsgál és az ese leges vizsitéritéseket a lehető legyorsabban iszorgluzza, vagy bármely más vasuti és dijs abási ügyekben felvilágosítással szolgál. 885

GUMMISAROK és GUMMITALP
olsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban év nedvesség és hideg ellen!

Nyersolaj-motorok,
6, 8, 10, 12, 24, 40 HP.
kovács és lakatosszerszámok és szerszám-gépek, reimscheidi szerszámok, horgonyzott vaslemez, angol és forrasztó ón, csapágyfém minden ötvözetben, valamint egyéb vas-és műszaki áruk kaphatók.
VERMES EDE NOVISAD
gyári lerakatánál FUTOŠKI PUT 43.

Kubikos talicskák
vasalva és vasalás nélkül készit
Első Sombori Kocsigyár
Napi teljesítmény 200 drb.
KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

Ügyes és megfelelő gyakorlatiattal bíró
gép- és gyorsirónő
ki a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja, jó fizetéssel novisadi tözsdeügynökségnél március 15-ére felvétetik. — Ajánlatok eddigi működés megjelölésével „Schmolka“ hirdető irodába Novisad kéretnek. 926

FIGYELEM!
BORBÉLY SEGÉDEK!
Novisadon szükség volna 20—25 segédre.
Bővebbet: Vojin Dobrenov borbély Novisad, Kraljica Marija szálloda alatt.

Fagykenőcs
fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyit.
Kapható:
LACKNER DROGERIÁBAN
Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalnál szemben.

Az ésszerű tőkekamatoztatás legujabb módja!
15%-os és magasabb kamatoztatás.
Külön elv alapján felvesztünk szolid résztvevőket vállalatainkhoz 50.000 dinárnál nagyobb összeggel.
Kisebb betétek egyáltalán nem fogadtatnak el.
A betétesek ténylegesen részt vesznek a vállalatokban, Külön osztalék alapján a résztvevőknek
évi minimális 15%-ot garantálunk.
A betétekért és osztalékért teljes szavatosságot vállalunk, amely mindennemű bankgaranciával egyenértékű. 688
A betétek felmondhatók.
A betéteseknek és érdekelteknek a legmesszebbmenő titoktartást biztosítjuk.
Szóbeli- és írásbeli felvilágosítással készséggel szolgálunk
BRAĆA JANEKOVIĆ fakeskedelmi és gőzfűrészt r. t.
Zagreb, Kukovičeva ulica 3. Alapitva 1911. évben.
Az érdeklődőknek elsőrendű bel- és külföldi referenciák állnak rendelkezésre

Melyik zseblámpa-elem a legjobb?

Zseblámpa-hüvely és öngyújtók nagybani eladása eredeti gyári áron
Főlerakat a Vajdaság részére:
Deutsch Izidor
optikusnál
Subotica
Kereskedőknek eredeti gyári áron!

NYILTTÉR.**Felhívás.**

Zádory és Majoros cég alatt Staramoravicán fenálló divatáru üzletünk felszámol, miért is felhívjuk összes hitelezőinket, hogy követeléseiket 14 napon belül nálunk bejelentsék.

Staramoravica, 1923. február 4.

855

Zádory és Majoros.

Pályázat.

A suboticiai izr. Szentegyletnél a szolgáltság állás üresedésben van. Negyven évnél nem idősebb pályázók, kérvényüket f. hó 25-ig Reiter Gyula egyleti elnökhöz — igényeik megjelölésével — nyujtsák be.

930

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Csicsánovics Vászó kereskedő, beográdi lakos által megvett, de át nem vett 176 darab birkát folyó évi február hó 14 napján délután 4 órakor a bajmoki vasúti állomáson, hites személy közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fogom adni.

A vételár nyomban fizetendő, az árverés tárgyát képező birkák azonnal átveendőek. A vételi illetéket a vevő viseli.

Subotica, 1923. február hó 6.

916

Simon János.

Hengerek csiszolását és rovátkolását

a legmodernebb géppel pontosan és olcsón végzi a

Bánati Hengermalom Részvénytársaság
Velika Kikinda.

9190

Cardiff-szén

8.800 kalóriával,
kapható nagyban és kicsinyben

Stanković Ljubomir
Pašićeva ul. 5. Telefon 275.

Kivánatra házhozszállítva
Mérsékelt árak

860

ESTÉLYI és TÁNCRUHÁK
tavaszi divatujdonságok érkeztek
HEGYI női divatáruházába
SUBOTICA

Aleksandrova ulica 7. szám.

918

MIRKO STEINER i SINOV

fanagykereskedők

NOVISAD, Željeznička ulica 19.

Ajánlanak: Erdélyi fichtát, faragott épületfát, zárle-
cet, lécet, gőzölt bükkfát, zsindelet

TÜZIFÁT

vagontételekben mérsékelt napiáron. Telefon 360

Keresünk sürgős belépésre
fömolnárt, almolnárt
és szakképzett segédeket.
Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével a lap kiadóhivatala továbbít „Bánati Exportmalom” jelige alatt.

PINCEMESTER, aki az öszban való manipulációkban jártas és szorgalmas, azonnali belépésre kerestetik.
Személyes jelentkezés.
LADISLAV HAMBURGERNÉL
VINKOVCI, KUBIČIĆ ULICA 26.

170

korona

apritott fa

kivánatra házhoz szállítva

Hasábfá kicsinyben
és nagyban

Pontos és gyors
kiszolgálás

Werber Emil

Paja Kulundžiča ul. 45.

ELADÓ FÖLDEK

120 és 124 hold komplett fundus in struktus készpénzért — Osijekhez közel. — Bővebbet: Hettinger Gyula építésznel Osijek I. — Paromlinska 881 Prolaz 4.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON SZÁM 329.

ELADÓ

nagyobbítás miatt egy jókarban lévő

60 HP szivógázmotor

KOHÁN VINCE és FIAI, HENGERMALOM
SUBOTICA

TELEFON 31.

Aklalmi vétel!

Dus választéku raktáram és a mérsékelt árak minden versenyt kizár!

Alkalmi vétel!**Angol bársony szilcskin**

minden divatszínben

Ruhabársony

minden divatszínben

Sifonbársony

minden divatszínben

Női kalap bársony

minden divatszínben

Selyem gallérbársony

minden divatszínben

Velur de lin

legmodernebb színekben
különböző minőségben

Ondula szövetek

legujabb gyermekabátok,
házi ruhák, ruhák és sapkáknak
(métere 60 dinár,

Férfi szövetek

nagy választékban öltöny,
szmoking, szakett, nadrág,
frakk és télikabátoknak.

Dodić Kosta

divatárúkereskedése

Sombor

Kraljević Djordje ulica 3.

a szerb templommal szemben. Telefon 342.

Legfinomabb cérna-vásznak és
sifonok ágyneműkre és női
fehérneműkre.

Báli toalettékre:

Charmoz, satin-de-sin,
krepp-marokin, krepp-
zsorzsett, krepp-ida,
krepp-banjo, krepp-An-
tineja, krepp-miranda,
krepp-floris, krepp-si-
fon, krepp-satin-Mil-
burg, Zsersz, Zenana,
krepp-de-sin, popelin,
taft, fajl-superier, szura,
kasmir és félselyem

a legmodernebb divatszínben és
desszínben

Deszinált legujabb
félselymek és selymek,
paplan-atlaszok

140—160 centiméter szélességben
különböző színekben.

Női szövetek a legmodernebb színekben

női szövet, trikot, gabardin 100, 120, 130 és 150 cm. szélességben. Szerzs szövetek 100 és 130 cm. széles, a legmodernebb színes és deszinált „Bajadere” szövet utcai és házi ruháknaktovábbá mindennemű férfi szövet.

Párisi ujdonságok!

9120

Párisi ujdonságok!

LEVELEZÉS

Negyvennégy éves, ref., ki-tünő vasiparos, azonnal nősülne egy olyan hozzá-illő hölgyet keres, aki ál-ral önállósíthatná magát. Leveleket »Megbecsülöm« jellege alatt a kiadóhivatal továbbítja. 890

FOGLALKOZÁS

Gyógyszerész okl. és nem okl. munkatársat keres megelőzői belépésre, fizeté-si igények megjelölését is kéri a Korona-gyógy-szertár. Subotica, városház-épület. 858

Fémösztő kerestetik vi-dékre urasághoz, ki tel-jesen megbízható, az ing-és gallérvasalást kitűnően érti, teljes ellátás és jó fizetés ellenében hosszabb időre. Bemutatkozni Pol-lák, Scotus Viatora ul. 26. 929

Keresek megvételre pri-mus, mahaleb, alma, kör-te csemétét. Azon kívül felveszek egy kertész-segédet, ki a faiskolában járta. Wittinger Zsig-mond közszéki kertész, St. Bečej. 871

Két fiatal, jó munkás, bor-bélyeged azonnal felvé-tetik. Kovács Lukács, St. Kanizsa. 892

Borbély-segédet keresek azonnali belépésre, heti fi-zetés 600 korona, napi mellékjövédelme 100-120 korona; csak jó munkás ajánlkozzon. Huszák Pál borbély, Subotica. 935

Megbízható kiutóújak és leányok felvétetnek. Csak is olyanok ajánlkozzanak, kik jó kezességet tudnak nyújtani, mert az állás inkasszóval van összeköt-ve. Cím a kiadóban. 936

Intelligentes deutsches Fräulein sucht Stelle für sofort. Adresse in der Ad-ministration. 919

Utazói állást keres bár-mely szakmában jelenleg vezető állásban levő nőt-len ember, szerb, horvát, német és magyar nyelv-ismerettel, március elseji belépéssel. Szives megke-resést »Szorgalmas« jelige alatt a kiadó továbbítja. 920

Asztalos-segédet fehér munkára felvétetnek. Ko-hut József asztalos, Bai-mok. 914

Fűszerkereskedőseged, ügyes detallista és gya-kornok megfelelő képzet-tel felvétetnek. Sugár Manó cégnél, Subotica. 908

Egy helybéli iparvállalat főkövel bíró vezető társat keres. Telefon 622. Paja Kujundžica ulica 34. 809

Cement-cserép munkások és egy 15-16 éves fiu fa-kereskedésbe gyakornok-nak felvétetnek. Oned Ber-nát fakereskedő. 668

VÉTEL-ELADÁS**ZÁLOGINTÉZET**

Ékszerre kölcsönt ad. Adás-vétel. Raglánoknak gyapjuszővet olcsón eladó. I. Bogovičeva (Kinizsi) ulica 12.

Magánjáró alkatrészek, acél öntésű fogaskerekek, víztartány, légtartány, lég-kompresszor, szívó-nyomó vízszivattyúk, kazánhoz való járkerekek, fogas-koszorúk, sörfejtő készülék, légindító kompresszorral, Molarup gőzhengerrel, tábori kohók, csavaranyák minden méretben gyári ár-ban, autó hat személyre jutányos árban, jeggyári hűtő-csövek, golyós-csap-ágyak dohhoz házzal együtt, ekszender és orsó-sprés. Bővebbet Ham-burger gépműhely Subotica, villanytelep mellett. Tele-fon: 566. 678

Eladó 15 lán szántó, fe-kete homok, szállással, subotica határban. Bő-vebbet Ladány-iroda, Kr. Aleksander ulica 5. Tele-fon 213. Ugyanott sima fűszőlővessző kapható.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkördésekhez válaszbelégy melléklendő.

Farkaskutyák eladók, kölykek előlegeztethetők dr. Vojnich, Bačka-To-polya. 675

Eladó egy 40 HP Austro-Fiat autó benzinnel, sangelement (kapcsoló-szék-reny) kuplung és más egyéb autó és motor-alkatrészek. Jánosi, Novi-sad, Futoški put 64. 924

Három gyalupad és há-rom segédnek való fog-nár-szerszám azonnali el-adó. Jólty Radivoj ko-vácsmester, Ada. 931

Beköltözhető háromszobás ház eladó 150.000 koro-náért. Azonnal átvehető. Frank Miksánál Vukovits-ul. 10. 923

Eladó ház és lakás, azon-nal átvehető. Kuhac: a-ulica 14. 922

Eladó 6 HP magánjáró, Magyar Állami cséplőgép, teljes felszereléssel. Hu-szág István gépész, Ada. 904

Egy ház eladó és azonnal átvehető. Cím: Karadžiče-va ulica 19. 917

Eladó nagyobb mennyi-ségű 5-6 éves, ültetésre alkalmas Amerikai Fehér kőrís-csemete, mely szi-kes és mocsaras terüle-teken is tenyészik és ki-váló szárszámfa. Bed-náry Károly, Stara Ka-njiža. 843

Két darab pálinkafőző-üst, használt, de jókarban, el-adó. Wolf Antal, Bajmok. 915

Modern hálószoba-butor eladó. Cím: Pašičeva-uli-ca 11, vendéglő. 901

Minden asszony, minden férfi ezt a márkát dicséri

Depot:

Prva Jugoslov. Kemična Fabrika Novisad.

Szőlővesszők, Csabagyön-gye, sima piros delavare, százsoros simák, gyöke-resek, tavaszi szállításra kaphatók Jedlicska szőlő-birtokosnál Sentán. 875

Eladó Horgošon, piactér 4. szám alatti ház szabad-kézből. Két üzlettel, két szoba, konyha és kamrá-val. Érdeklődni lehet Szé-chenyi-tér 248. szám alatt Horgošon. 758

Veszünk egy literes bar-na üvegeket minden meny-nyiségben darabonként 20 koronás árban. Mucsy és Társai, Paja Kujundžičeva 34.

Tízezer darab tölgyfa-szőlőkaró jutányosan el-adó. Subotica, Brummer Antalnál, Rudič ulica Su-gár-ház. 884

Gépész alacsony és ma-gasnyomású kompond kon-denzátoros gőz gépek és expanziós moto-rokról vizsgázott, több évi gyakorlattal és bizonyít-ványokkal rendelkezik, március 15-iki belépésre jobb gépészi állást keres malomban vagy bármily más ipari vállalatban, il-letve gyárban. Cím: Ivá-ny István gépész, Panč-vo, állami selyemfőnyoda. 865

Eladó egy szélmalomb-e-rendezés, tető, vitorlák, 3 pár kő és a hozzá való felszerelés. Megtekinthető üzemben Staribecsn, if-ju Nagy Jánosnál. 821

Jókarban tartott 60 darab asztal, 300 darab kerti székek jutányosan eladó. Ruff András, Vršac, Kral Petar trg 20. 829

Gyermekágyat, jó karban levőt, megvételre keresek. Gyetvay könyvkereskedé-se Bajmok. 913

Nagyobbszabású kézi gyógytár, nagy szekrény-nyel, edényzettel, mérle-gekkel eladó. Dr. Szegő, Temerin. 836

KÜLÖNFÉLE

LAKÁST egy vagy kétszo-bást, butorral vagy anélkül keres a Főter közelében gyermektelen házaspár. Cím a kiadóban.

Pöstyénbe nem kell utaz-nia, ha reumáját, ischiását gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógy-szertárban, főpostával szemben. 59

Legújabb divatlapok meg-érkeztek »Kurir« könyv-kiadó vállalatához, Wišć-nova ulica 31. 895

Orosz zongoratanárnő és orosz nyelvemesternő ke-resnek tanítványokat zongora- illetve francia-órákra. Cimeket a kiadó-ba kérnek. 886

Elvesztett egy fiatal farkaskutya nőtény, meg-találójára jutalomban része-sül; jelentse be a kiadó-hivatalnak. 887

Egy jóforgalmu vendéglő-t elszámlásra, megfelelő kaucióval keresek. Cím: szegedi-utí traik. 861

Gyógyszertár bérletet ke-resek. Ajánlatok Fleisch Adolf fia címe. Apatin.

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékokat Megyanszky és Társa vaskereskedők Su-botica (a városház átel-le-nében. Telefon 360. 6028

Négyszobás lakásért a bel-téren magas telépést fi-zettek. Cím a kiadóban. 152

GUMMIBÉLYEGZŐT bár-milyen nyelven készít Mol-nár József Subotica, Fran-ropanska-ul. 25. Megren-deléseket a Bács megyei Napló kiadóhivatala is fel-vesz.

Kefemunkások, segédek állást kaphatnak alábbi cégnél: Weiss i Drag, Zagreb Saveka cesta 66.

BALKÁN LLOYD

TIMISOARA — TEMESVÁR

Sürgöncím: „BALKÁNLOYD“,

vagontételekben franko Zsombolya szállit:

Petroleum, raff.
Benzin, könnyű és nehéz
Minden petroleumtermék
Motorine,
Gépolaj, stb.

Fehérliszt
Korpa
Árpa,
Zab
Tengeri

Köszén
Faszén
Tüzifa
Fűrészáru
Só

Bab
Vöröshagyma
Mész
Budai föld
Gipszet, stb.

Rajon képvisellet, vagy egyedárusítást ad. — A társaság egyik igazgatója 6-10-ike között Jugoszláviában tartózkodik, miért is érdeklődők irjanak Balkán Lloyd igazgatója Subotica „National“ szálloda címére.